

ФЕТАЛНО ДИСАЊЕ

Игроказ разметни о љубави

УЛОГЕ:

РЕЗОНЕР
ВИТАЛИЈЕ (ГЛАС ВИТАЛИЈА)
ЧЕДО ВИТА
ПАРСПРОТОТОВИЦА
ПАРСПРОТОТО
АДАМ ПАРСПРОТОТО
ЉУБИЦА
УЈКА
КУМА
ВИТАЛИЈЕВА МАТИ
МУШКАРАЦ
ЖЕНА
ШЕФ
1. ПОЛИЦАЈАЦ
2. ПОЛИЦАЈАЦ
ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ
ПЕРСИДА
АДЈУНКТ
ШЕВРДАВИ ТИП
1. ПРОЛАЗНИК
2. ПРОЛАЗНИК
БОЛНИЧАРИ

1.

РЕЗОНЕР

Глас вијуга кроз дотрајале жалузине, јечећи попут бас-хеликона. Запахнут мирисом степеништа, он жуди да измами љубавни сусрет са ванвремено лепом Парспрототовицом, свестан да је страст жива само док завођење, то варљиво огледало малаксале таштине, сасвим не избледи.

Али, авај, ако у том гласу препознаш лице које желиш да милујеш, мораћеш досегнути и до прекидача за светло!
Унутрашњости сћејеништа. У ѿолумраку – лајано оћварање враћа, на којима се оцрћава силуећа Парспроћоћовице.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Сметам?

Никој нема ѿред враћима, а ѿлас ѿак бруји ѿоуш конћрабаса. Парспроћоћовица, за коју се уошћие не може рећи да је млада, забезекнућо врћи ѿлавом лево-десно. Баш кад је хћела да заћвори враћа, ѿлас оћећ забруји.

Занима ме само једно: Да ли сте Ви... Парспрототовица?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Сћресе се, као да ју је ударила сћруја. Ваљда... А ко пита?

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Да сам ја неко, онда бисте Парспрототовица били Ви?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Глас јој се учинио ѿознаћим. Зависи.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Поћите са мном, о, госпо!

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Дискрећно се маши срца. Зашто се поигравате са мном?

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Поћи ћете?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Куда?

ГЛАС ВИТАЛИЈА

На језеро што воња по липсотини.

Немојте рећи да сте заборавили.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Присећа се, не без извесној чуђења.

То језеро је већ одавно пресушило.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Али су га опет напунили водом. Исто
је као и пре.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Баш сад се спремам да закољем два
очишћена пилета. Ништа не
препуштам случају. Знате, чекамо
Љубицу, нашу снају.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Ваш муж, госн Парспротото,
посветиће Љубици пажњу.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

*Као да ју је змија ујела.*Не долази у обзир! Сто посто би је
опалио на брзака!

ГЛАС ВИТАЛИЈА

*После краћеи на кашљавања насћаваља
смерним шоном.*

Знам да ме нисте заборавили.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

*Кокејним шокрејшом намешћа
фризуру и шришом шолегом решешћа
шразнину, као да нешто види.*

Глас, одиста нисам. Лице... То већ да.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Пођите са мном и све ћу учинити да
Вам се вратим у сећање! Немојте
допустити да тек тако одем! Учинићу
све да ме препознате!

2.

*Пријем у неком салону. Салон излази на
штерасу, а шрекојуша се види невелики
врш.*

ВИТАЛИЈЕ

*Наћлас се обраћа друшћву.*Колико знам, данас, седмог августа,
имендан имају Виоле!
Има ли ту нека Љубица?

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Мора да се овде налази једна предивна
дама која се баш тако зове и све
присутне превазилази лепотом.
Да, то је она, ено тамо.*Љубица, са друје сшране салона,
заблесне Вишћалија савршеном ниском
зуба. Вишћалије неколико шушћа дубоко
удахне ша, осмехујући се, заузвращ
климне шлавом, и шохишћа у врш
шрекојушћа штерасе. Ошћине један сшрук
руже, шшшом још један. У вршћу, мећу
жбуновима хибискуса и злајшне кише,
расшћу све саме руже. Побере све
цвешћове и дошћели шнуо наручје у
салон. Очима шражи Љубицу, али она је
негде несшћала. На шаркеш, шшмо шде
дошћични сшшш, шшлако кайље крв, све
збош ружинош шрња. Појављује се Адам
Парсшрошшш у белом смокинју.*

АДАМ ПАРСПРОТОТО

*Вишћалију.*Ако сам добро обавештен, Ви сте овде
домаћин.

ВИТАЛИЈЕ

Добро сте обавештени. Ја сам Виталије.
А Ви сте...

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Опростите. Ја бих био Адам
Парспротото.

ВИТАЛИЈЕ

Туйо ілегаяјући іпред себе, ітрудећи се да
не исіусти циновски букеіш ружа.
Па онда будите.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Пружа руку, али с обзиром на шо да
Виішалије ітренуішно не може да му
узврати, збуњено усішукне.
Случајно смо навратили. Позвао нас
је један познаник, који је и Ваш
пријатељ, да дођемо, па смо мислили
да се нећете љутити, ако...

ВИТАЛИЈЕ

Само изволите!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Чуо сам да су даме предложиле да се
послужење сервира у башти, вече је
тако топло. Ја само...

ВИТАЛИЈЕ

Како іриличи добром домаћину.

Нормално!

Адам Парсіроішоішо се іовлачи. Плесни
іарови уз кикоіш, балейіским кроком
одскакућу на ішерасу, и насішављају да
ілешу ішаніо у врішу. Виішалије ішешком
муком іојачава музику, док левом
буішином и десном руком сішеже
бодљикави букеіш. Крв му обилно лоіи
из ішела. На враішима ішерасе іојављује
се Љубица.

ЉУБИЦА

Па где сте Ви? Сви Вас чекају.

ВИТАЛИЈЕ

Зар баш сви?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Чује му се ілас из вріша.
Љубице!

ЉУБИЦА

Осврне се, а іоішом учини корак ка
Виішалију.

То је мој муж. Морам да кренем.
Дођите и Ви, врт је заиста прелеп!
Окрене се на іеіши и іохиіша из салона.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Заиста беше диван.

3.

РЕЗОНЕР

Биће да је сам Јанус, тип са два лица
– који је летос, током напада
сопственог велтшмерца, скоро до
смрти исцмакао неку старију жену,
али се после, како су писале новине,
тако покајао да је, кад су га спасли из
језера што воља по липсотини,
загњуривши страдално лице у шаке
– заборавио да га више не могу
препознати по осмехнутом лицу.
Језеро, са іо једним молем са обе
сішране. На сваком молу, іоіуіш іара
близанаца, види се фііура
Парсіроішоішовице. Између молова
љуљушка се іразан чун. Једна жена
іредсішавља ехо друје.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Чему твој долазак, Виталије?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Чему твој одлазак, Виталије?
Размена речи іонавља се још неколико
іуіша.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Са упорном успоменом на заводљивост
једне зреле жене, и са једном никад
оствареном жудњом у срцу, веслао сам
језером. Ширио се благи воњ на
липсотину, вода је могла имати неких
двадесет пет степени.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Зашто сам ти баш ја потребна,
Виталије?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Зашто ти више нисам ја потребна,
Виталије?

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Знао сам да Парспрототовица стоји на
оронулом молу, и више ми не маше,
само гледа за мном.

И стајаше тамо, погледа упртог у
даљину, као неко ко не зна да ли
очекује или испраћа одоцнелу љубав.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Добро ми дошао, Виталије!

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Остај ми збогом, Виталије!

4.

РЕЗОНЕР

Стојећи на прозорској дасци осети да
ће, отиснувши се ка коначној
оредници, без успоравајућих
кривина, право као стрела, летети ка
своме циљу. Ипак, осврнути се ка
вољеном бићу, с надом да ће у једном
једином погледу све то потрајати
читаву вечност, пошто су у постељи

већ били близу онога што стручна
литература назива слепом љубављу.
*Француски кревети, исјред њеџа ТВ, чији
екран може видеџи и љублика. На
задњем зигу љрозор.*
*Појављују се Жена и Мушкарац, лежу
у кревети.*

МУШКАРАЦ

Пали џелевизор, равнодушним џласом.
Куда идемо вечерас?

ЖЕНА

Па можемо свуда!
*У филму који џлегају неко уђраво џага
кроз љрозор.*

МУШКАРАЦ

Кладим се да је гурнута.

ЖЕНА

Кладим се да није!

МУШКАРАЦ

Пушџа машџи на вољу.
Убица је могао бити бивши командос-
падобранац, коме су у међувремену
докурчиле жртве за домовину, те је
последично сањарио о неотвореним
падобранима и вертикалним
слободним падовима. Онда је зграбио
ову Жену и гурнуо је. Бум, трас!

ЖЕНА

Ти све знаш.

МУШКАРАЦ

Немојмо претеривати. Али платићу
кирију за следећи месец.

ЖЕНА

Привије се уз Мушкарца.
Ја бих ипак да одемо некуд.

МУШКАРАЦ

Уйорно зури у ТВ.

Гледај, још увек пада!

На екрану се види сунцем обасјана
шума како се врши укруи.

ЖЕНА

Подијне главу са Мушкарчевој рамена,
йошом седне. Намесџи косу, зајонейно
се смеши.

Волела бих да мало прошетам том
лепом шумом.

Иде йрема йрозору, йа се окрене и йледа
ка њему. Нејпремице йа йледа, чак и када
као од мајке рођена, мало йовијена,
сџоји на йрозорској гасци, леђима
окренуџа дубини од десей сйрашова.

Из дубине се чује улични жамор.

Мушкарац, блесаво усџаје и йрави један
неодлучан корак у йравцу йрозора.

Гледају се у очи као да ийрају црвене
рукавице: џи удараш, ја йовлачим. Још
један корак, још само један мејшар, и
онда се Мушкарац баца најред, йрасне
му ребро йри судару са йрозорском
гаском. Горњим делом џела је сасвим
найнуџ, једном руком се држи за
йрозорски рам, док друјом као да држи
Жену. После краћеј времена цело џело
йочиње да му йогрхџава.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Прстима је ваљда још додиривао
испружену руку. Или се то само тако
чинило, у том неописивом тренутку,
који није био друго до бескрајно мало
растојање, једва осетна разлика између
јагодица њихових прстију, тамо где се
извија искра живота. Али њима је
пошло за руком. Мушкарац успе да
задржи вољену која је, држећи се за
пуку намеру додира, једино знала да
све док се Мушкарац нагиње за њом,
она има да лебди.

5.

РЕЗОНЕР

Јадник, личи на малаксалог магарца.
Огромни уд заклатиће се још неколико
пута, попут клатна дотрајалог сата;
оно што га одржава у животу више
није време већ тек копренаста жудња,
жудњи слична измаглица. Последњи
Велики Осећај, што води рачуна о
пролазности, као пукој анестезији.
Унуџрашњосџ собе. Парсйроџоџо
улази, иде ка својој фоџељи. Сйоља се
чује звецкање чаша.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Показује љујке знаке блаје сенилносџи,
чаше са соком од рибизле сударају се на
йослужавнику док нуџка своју снају.
Хоћеш ли леда у то твоје како-се-зове?
Парсйроџоџо йодиге главу и йочиње
да се цери. Љубица се исџо осмехује, и
йледа на свекра с џобожњим йрекором.

Парсйроџоџоовица се бори са
џренуџним йубиџком сећања.

Хоћеш или нећеш? Шта си оно рекла,
кћери?

Бућне коцку леда у Љубичину чашу.

ЉУБИЦА

Хвала!

Руком прави лагане, кружне покрете,
да би се коцка леда што пре отопила.

Парспротото бестидно задржава
блентави поглед на снаји.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

А Адам, када стиже кући?

ЉУБИЦА

Тресе чашу с йићем и малко оџиџија.
Парсйроџоџо зури у садржину чаше.
Адам? Не знам, није телефонирао.

ПАРСПРОТОТО
Већ се скоро отопио.

ЉУБИЦА
Молим?

ПАРСПРОТОТО
Лед.

ЉУБИЦА
*Прекрсти своје дује ноје, и завали се у
столици. Огједном постојаје причљива.*
Ономад, на једној седељци, мало је
фалило да добијем букет ружа од
домаћина. На Виолин дан. Правила
сам се да не примећујем да је био
намењен мени. Да сам га примила,
сигурно би ми покидао хаљину, био је
тако огроман.

ПАРСПРОТОТО
Дрхтавим ласом.
Била би то велика штета. Ружа је
опасан цвет!

ЉУБИЦА
Невино.
Баш их је био узбрао у башти.

ПАРСПРОТОТО
Муштрајући снају.
Добрано би Вас избоцкао!

ПАРСПРОТОТОВИЦА
*Неуспешно покушава да се укључи у
разговор, бакћући се ситним колачима.*
Ко? Адам?

ЉУБИЦА
Не, Адам није познавао Виталија,
случајно смо се нашли у том друштву.

ПАРСПРОТОТО
Где сте се нашли?

ЉУБИЦА
Предусрећљиво појашњава.
У непознатом друштву, где само што
нисам била добила цвеће!

ПАРСПРОТОТО
Не може више да се суздржи.
Није ни чудо, кад имаш тако добро
дупе!
*Уналећу збуњености испушта
цигарету. Каг се нагнуо да је подигне,
јасно љушта ветар.*

ЉУБИЦА
Понижена, уштаје.
Морам да кренем, можда ће Вам син
телефонирати, данас после подне.

ПАРСПРОТОТОВИЦА
Умирена, леда у снају.
Значи, Адам је телефонирао. Добро.
Хоћеш ли још сока? Донећу леда.

ЉУБИЦА
Не... Свеједно.

6.

РЕЗОНЕР
Има када ти пулсира међ ногама. Није
то ни живот, ни смрт, па чак ни
полност. То је амбиција Давида,
радозналост Бонда, жал опата за
супружницом, потреба птице за
хранилицом. Нека те бог сачува од
„сјеба” – ђавоља је то работа, мада са
стране изгледа као да авангардиста
Кашак мења шешире!
*Виталије је још деће, има око дванаест
лећа. Ноћ је, сјава у свом кревету.
Огједном се пролама стравовити крик,
на шта се он буди и сега. Појачавањем
свећла, види се унутрашњост собе.*

*Кума седи у наслоњачи, насупрој ње
Вишалијева маји.*

ВИТАЛИЈЕВ ГЛАС

Сањао сам сан који ми се увек враћао,
у коме се моја Кума страховито дере.
Иначе беше мирна жена, психолог,
аутор стручних књига. Зато сам се и
чудио чему толика дрека. Отад сам на
њу гледао са извесним подозрењем.

КУМА

Вишалијевој мајци.

Променио ти се син! Постао је некако
зрелији, поглед га одаје. Рекла бих да
се ради о посматрачком типу. Прво
осмотри, а тек онда делује.

ВИТАЛИЈЕВ ГЛАС

А нисам радио ништа друго до
кришом посматрао како седе и испија
свој чај. Скрозирао сам јој лице, његову
благо опуштену кожу, мислећи како
јој баш та млитава кожа омогућује да
отвара уста, колико год је воља. После
сам постајао све нервознији, јер сам се
плашио да се то може десити у сваком
тренутку, па и током неке мирне,
поподневне посете.

*У соби седе више особа, тихо
разговарају. Чего Вишалије их
посматра са стране, из креветца. Ушо
Кума почиње да отвара уста, као да ће
да се продере. Чего се ушлаши, рукама
брзо прекрива очи. Дерање изостаје,
разговор се мирно наставља.*

Потајно сам себе кривио због свега, јер
она није могла знати да сам ја учинио
да се дере у мом сну, што је скоро исто
као да сам је замислио голу, или да
сам је увребао како чачка нос.

Постидео сам се, али сам ипак
повремено бацао поглед на њу, док је
седела у нашој дневној соби. Кришом

сам процењивао да ли је стварно кадра
да се тако продере, и редовно бих
просудио да јесте, али тек пошто бих је
посматрао дуже време.

*Чего ојет посматра своју Куму, али
овај јути као да је провоцира. Кума
најзад испушта крик. Дечак улашено
заушава уши, док остали мирно
настављају да разговарају, као да се
ништа не дешава.*

Зато сам је, након извесног времена,
кад бих је срео код нас, свесно
избегавао. Нека се комотно дере код
своје куће, где је нико не чује, и нека
то остане наша тајна, ја се нећу
изланути, то је сигурно. Кад боље
размислим, није ми сметало дерање
као такво, његов продорни тоналитет
који је обухватао све могуће
фреквенције, већ то што би се Куми
током дерања тако изобличио лице,
проширила уста, заблистале очи, да ме
је то баш плашило. Поготово што је
цела сцена почињала напрасно,
неочекивано попут експлозије, као у
хорор филму.

7.

РЕЗОНЕР

Анђели ће се пре или касније изројити
из мрака, понад белине душа, у
непознатом правцу.

Доцирајући.

Овде је патос у томе што га онде и
нема. Испразнио се, заједно с
помрчином.

*Јутиро у соби Чего Вишалија. Мајка
намешта креветце. Пошом стирне
чаршав са остале и изближе ја
посматра. Онда замислено погледа
крз прозор.*

МАТИ

Виталије!

*Деће долази, у њихами, мајши говори о
нечем сасвим другом – да се добро обуче
пре изласка на улицу. Он, међушим,
слуши зашто га је звала.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Прва ноћна полуција затекла ме је бар
толико неспремног и препадног, као
вриска моје Куме. Разлика између њих
састојала се у томе што нисам знао
који сан представља казну, а због којег
од њих сам кажњен. Неспорно да је
овај последњи био занимљивији, мада
није прошао без последица.

МАТИ

*Још увек сћеже чаршав, док се обраћа
сину.*

Обећала сам да ћемо је потражити око
једанаест часова. И тако ће бити. Не
треба да се бојиш, па она је само један
психолог, неће те ни пипнути.
Разговараћете. Рутински преглед,
ништа друго.

ЧЕДО ВИТАЛИЈЕ

Рутински?!

МАТИ

То значи општи, уобичајен.

ЧЕДО ВИТАЛИЈЕ

А како може бити уобичајен, када ми
то још никада нису радили?

МАТИ

Не филозофирај, Кума ти је најбољи
психолог у околини!

*Дечак мрзовољно ћочиње да се облачи,
мајши не зна да ли да се окрене или да
гледа. Нехоћнице задржи пољед на сину.
Најзад, ипак баца пољед кроз прозор.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Пролазиле су недеље, а моја крштена
Кума, коју су по мом мишљењу још
увек раздирали велики унутрашњи
сукоби, после извесног времена све
слабије се оглашавала. Као да је
желела да ме избави од саме себе, на
крају је више као уздисала, мада је и
тако подоста отварала уста, попут
Метро-Голдвин-Мајеровог лава.
Приликом својих редовних ноћних
посета, значајно би ме гледала, знајући
да само њу чекам.

*У њами, као неко привићење, прег
креветом Чега Виталија јојављује се
Кума. Види јој се само лице, љући усне,
миче носом, џрза кайцима. Али никако
да љусти крик.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Сећам се да су ми после извесног
времена јако досадиле ове живе слике.

ЧЕДО ВИТАЛИЈЕ

Дрекни већ једном, шта чекаш!

ГЛАС ВИТАЛИЈА

После ме је мајка стварно одвела код
дечјег психолога, односно код те исте
Куме. Испунио сам неколико тестова,
одговорио на неколико питања, на шта
је она закључила да сам дубоко
заглибио у пубертету.

КУМА

*Сћоји иза некој сћола. Бели манџил јој
је умерено зашећнуш. Коракне према
дечаку, и љомилује га љо љави.
Од сада не треба да ме чекаш.*

ЧЕДО ВИТАЛИЈЕ

Већ се сћрема да крене.

Али зашто више не вичете у мојим
сновима?

КУМА

За тим више нема потребе. Од сада ћу
ти певати успанке.

8.

РЕЗОНЕР

Беше тако лепа као да је заспала.
Видећи је онако свечано обучену,
помирили су се да је покојна. Пратили
су је тако тиху и скромну, а притом
још и младу, са силом преосталог
времена на „оном свету”.

На улици се полако формира мања
група људи, и сви гледају горе, као да
посматрају врх неке куле. Љубица иде
према групи, али као да је уопште не
примећује. Озбиљног израза лица, као
код оних жена које иритира баш то
што се управо љуте. Стигне до гомиле,
тамо почињу да је гуркају, неколико
младића, користећи прилику,
безобразно се припија уз њу. Виталије
стоји тамо у маси, очима тражећи
Љубицу.

1. ПРОЛАЗНИК

Обраћа се Љубици.

Да ли сте видели ону Жену што је пала?

ЉУБИЦА

Оставите ме на миру!

1. ПРОЛАЗНИК

Кажу да је нестала. Као да је прогутала
земља.

ЉУБИЦА

Ништа ја не знам. Пустите ме!

РЕЗОНЕР

Направи себи пут кроз гомилу
ожалашћених, а када су је питали шта

јој је била покојница, пребледе, и
престрашено се удаљи, понад поворке,
пут загаситих облака.

*Кола хиџне помоћи језде свирајући.
Вишалије сјази Љубицу како се љубија
кроз знаижељнике, журећи даље.
Крене за њом и ослови је.*

ВИТАЛИЈЕ

Добар дан желим, да је по Вама, могао
би цео град да се сруши.

ЉУБИЦА

*И не полегавши ја, одговара му љреко
рамена.*

Зашто мислите? Зато што не зијам
овде са осталима?

ВИТАЛИЈЕ

Не, већ зато што ме не препознајете.

ЉУБИЦА

Сћане, окрене се.

А, то сте Ви! Сад сам се сетила. Беше
добар онај тулум у баштици, на обали
језера.

ВИТАЛИЈЕ

Остали сте ми нешто дужни. То, да
ћете примити од мене букет ружа.

ЉУБИЦА

Зржжено.

Она Жена се сурвала. Сломила је
кичму на три места, карлица јој је
здробљена, има прелом базе лобање.

ВИТАЛИЈЕ

А њено срце?

ЉУБИЦА

Срце? Немојте ме засмејавати!
*Као да се на љренуџак љоубила, а онда
збркано насћавља.*

Одакле Вам идеја да бих од Вас
прихватила било шта? Само сам
помислила на њега. На букет. Или на
Вас. Али више никада се нећу
изложити тако опасној авантури, на
коју ме је навео један Ваш нетремични
поглед!

ВИТАЛИЈЕ

И са мном се десило исто! Грешите,
ако мислите да...

ЉУБИЦА

Нема грешке! Сада поготово не! Знате
ли када можемо да дозволимо себи
грешку?

*Показује навише, онамо, одакле је
скочила она Жена.*

Пре него што почнемо да падамо!
*Ушо јој њолако крене крв из носа и зачас
јој умрља хаљину. Посрне, али се сабере,
с намером да крене даље. Вишалије се
шрине. Превлачи гланом њо њеној руци,
дошакавши јој и њошиљак. Љубица ја
одјурне од себе.*

Шта се правите Тоша? Следећи пут ћете
се Ви сручити у амбис, ту ме сеците
ако се и Ви једном не стремкнете. Боље
припазите коме поклањате букете
ружа! Ви, жиголо!

9.

РЕЗОНЕР

Када одзвања тишина то је као да бука
производи ћутање. Али цаба
ослушкујеш, јер оно што звони су твоје
уши. То задовољство је жудно и
незасито, попут зрикања зрикаваца.
Где му је крај, ту је и почетак.
Соба.

*Звони телефон. Из кујашила дојиру
звучи њовлачења воде у ве-цеу.*

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Не диже слушалицу, само говори.
Стан Парспрототоових. Ти си, Адаме?
Телефон и даље звони.

ПАРСПРОТОТО

Виче однекуд.
Дигни телефон!

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Добро, дићи ћу!
*Погиће слушалицу. Прави уврнућу
јримасу, да би шћо боље чула.*
Стан Парспрототоових. Ти си, сине? Не
чујем, говори гласније.

ПАРСПРОТОТО

Ко је то?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Јао, извините, мислила сам да је Адам!
Молим? Ко? На обали неког језера? Ах,
па то је било јако давно, има већ
двадесетак година. Боже! Не могу да
схватим како сте ме уопште
пронашли.

ПАРСПРОТОТО

Је ли то Адам?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Није, само ме муж пита са ким
разговарам. Молим? Да се сретнемо?
Не, то није могуће.
*Руком исјравља хаљину и њолако се
окреће њрема кујашилу.*
Зачепа већ, сероњо матори, не видиш
да телефонирам!
*Ојеш њрислања слушалицу уз уво, али
се већ само смешка у њу.*

10.

РЕЗОНЕР

Осећао је: ако га судбина маћехински
не изигра, сада би могао да је задржи.
А после: живети чисто, снежнобело, са
недељним шопинзима, и кад смо већ
ту, не заборавимо – мада дама то није
могла знати – он је увелико имао кућу.
Нема везе, све док га сопствена љубав
држи изнад амбиса на нити паучине,
нема сурвавања.

*У соби се види јола задњица Мушкараца
који се дубоко нагиње кроз прозор.
Споља, пред вратица сјана, након
ујорне звоњаве, све је гласнија јалама.
Чују се речи наредбе, и након неколико
минућа тишине, уз велику буку, неко
проваљује врата.*

ШЕФ

Стој, не мрдај!
Мушкарац нагнућ кроз прозор ни да
мрдне.

Смирите се, неће бити никаквих
проблема! Крај! *Game over!* Сада ћемо
Вам прићи, а Ви ћете се полако
управити!

МУШКАРАЦ

Гласно сјење.
Неће моћи.

ШЕФ

Како да не! Помислите на то: ако
скочите за њом, тиме јој нећете
помоћи!

МУШКАРАЦ

Није моменат за поповање!

ШЕФ

Мислите на то како сте се упознали.

МУШКАРАЦ

Са блаћим њрекором.
Баш на то мислим.

ШЕФ

Када то оно беше?

МУШКАРАЦ

Зимус, на Светог Николу.

ШЕФ

Пољубили сте је?

МУШКАРАЦ

Тада још не.

ШЕФ

Али сте легли с њом.

МУШКАРАЦ

Како знате?

ШЕФ

Зналачки се искашљава.
Онда је испоштујте тако што ћете Ви
наставити да живите!

МУШКАРАЦ

Сада јој пружам оно што њој може да
продужи живот.

ШЕФ

Разумем ја Вас, али то нема никаквог
смисла.

МУШКАРАЦ

Све је уморнији.
Мислите Ви.

ШЕФ

Оно што сте једном покварили, не
можете поправити својим трћењем.

МУШКАРАЦ

Ништа нисам покварио.

ШЕФ

Али веза вам се насукала, зар не?

МУШКАРАЦ

Нисам очекивао да ћете се спотаћи о
такву ситницу.

ШЕФ

Да сада стоји овде у соби, и да Вас
може видети, имала би своје мишљење
о Вама!

МУШКАРАЦ

Имала би га и да је сада пустим!
Осћали полицајци се сашајшавају.

1. ПОЛИЦАЈАЦ

Ајте, молим Вас, јадница је већ одавно
пала!

ШЕФ

Насћоји да се понаша обично.
Имате ли кафе код куће?

МУШКАРАЦ

*Самрћничким пласом.*У кухињи, изнад штедњака. Има и
млека у праху.*Онај 1. полицајац намиује на осћале.*

2. ПОЛИЦАЈАЦ

И Ви желите, зар не?

МУШКАРАЦ

Држите ме за лудог?

1. ПОЛИЦАЈАЦ

Зашто? Једна рука Вам је слободна!

МУШКАРАЦ

Зар не видите, њоме се држим за
прозорски оквир!*Чанірљање у кухињи, ђа се чује плас**2. полицајца.*

2. ПОЛИЦАЈАЦ

Хеј, и овде има један прозор!

ШЕФ

Разбашкари се у фошљеи.
Па онда погледај кроз њега!
Ошварање кухињској прозора уз
шкрију.

2. ПОЛИЦАЈАЦ

Хеј, па овај стварно држи некога! Ону
женску! Драги боже!

ШЕФ

То није могуће.

1. ПОЛИЦАЈАЦ

Мислим да смо на добром месту!
Булевар Ваци, зар не?

ШЕФ

Прештура по књиама на полици,
*појуцајући кафу.*Свеједно, ионако неће још дуго
издржати!*Обраћа се Мушкарцу.*
Волите Еркења?

МУШКАРАЦ

Већ се шресе од најора.

Није било тешко погодити, зар не?

ШЕФ

Онда бих Вам прочитао једну
једноминутну новелу.

МУШКАРАЦ

Зашто, мислите да ће то бити од
помоћи?

ШЕФ

Нисам сигуран, али дедер да видимо...
Осћали се смештају око Шефа.

Дакле... Ево, на пример, ова: „У соби се беласала само гола задњица Мушкарца, који се нагнуо дубоко кроз прозор.”

МУШКАРАЦ

Смејао би се да може.

Шта то читате, идиоте, то није Еркењ!

ШЕФ

Па онда ко је?

МУШКАРАЦ

То ја пишем, нисам још завршио!

ШЕФ

Али на књизи стоји да је Еркењ!

МУШКАРАЦ

То нема везе! Ниједан текст нема име!

ШЕФ

Али Ви сте, судећи по овоме, Еркењ?

МУШКАРАЦ

Креле, кажем Вам да нисам Еркењ!

ШЕФ

Кад бисте Ви били Еркењ, знали бисте како ће се ово завршити. Но, какав је крај?

МУШКАРАЦ

Ја нисам Еркењ!

ШЕФ

Раздере се.

Па онда ко сте, баксузе један?

МУШКАРАЦ

Очајнички зацвили у амбис и њолако се исцрпљува. Окреће се, усне му њогрхцавају.

Лична карта ми је у џепу панталона.

11.

РЕЗОНЕР

Укоченом покрету од помоћи је једино нови покрет. Или туђа нега. Мајко, снови не лажу, али исто тако нико други ми неће одвезати каиш сандала. Силна је ствар ако бедне зглобове и укочена крста успешно замене зглавна бедра и танки стручак, и свака кост чврсто стане на своје место.

ЧЕДО ВИТАЛИЈЕ

Испред огромној ојледала увежбава један њокрећ, али сваки њуш му се учини баналним и комичним.

Ма хајде већ једном, но, шта чекаш! На сцени се њојављује Ујка у шашавом кајушу. Сџоји, не обраћа њажњу на гечака, њледа у њублику.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Вриску моје Куме, у сновима, заменио је особити плесни покрет мог Ујке. Све је почело као из трка. Чудно, јер мој Ујка никада није трчао, па чак ни онда када је то било препоручљиво.

Вероватно сам га баш ја подстакао на трчање, додуше са малим закашњењем, док сам покушавао да замислим како би било да пре сваког одлучујућег момента у њему проради одбрамбени инстинкт, на шта се Ујка напалио и полетно пустио у трк. Али већ у следећем тренутку се начисто скаменио. У први мах то и није био тако непријатан сан, осим што ми је обузимао цело тело, те бих се увек пробудио. Штета што тада нисам могао да се видим у огледалу, јер сам осећао да је покрет који чиним док спавам савршен.

12.

РЕЗОНЕР

Након много година Виталије је повадио из очију распршене ћорке и угледао своју даму. Ишла је ка њему као неко прожет мистичном жудњом за пустоловином, пошто је у футролу спичио колт који се још димио.

Обала језера, са молот. Виталије и Парспрототовица седе на ивици мола.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Само једној особи сам предочио, односно покушао да изведем Ујкин гест из својих снова. Наиме, летовао сам са друговима на неком језеру и тамо упознао жену, двадесетак година

старију од мене. Свестан свог младалачког шарма, барио сам је из дана у дан, ту жену, која је својом зрелошћу и трезвеним погледима представљала прави изазов за мене.

Парспрототовица – јер тако се изволела звати, крштено име јој нико није знао – награђивала је добронамерним полуосмесима моја настојања, која су редовно инклинирала према некој виспреној или мистичној теми.

ВИТАЛИЈЕ

Заправо сам збуњен кад треба да разговарам о нечему што је за мене и те како јасно, рецимо о временским токовима људских осећања, која на позитиван начин допуњују једно друго...

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Ох, немојте се трудити због мене, ја ионако уживам у Вашем друштву. Ви сте заиста пријатан младић!

ВИТАЛИЈЕ

Хвала! Али да ли Вам је познато да љубав представља доба које без остатка садржи особене знаке наших личности? Сагласно учењу старогрчких филозофа, то је време за сушти *principium individuationis*, односно принцип индивидуације, који наш осећајни живот саображава телу.

И...

ГЛАС ВИТАЛИЈА

...говорио сам јој о разликама између *времености* и *времености*, о начинима прикривања старења мудрим дневним распоредом времена, о надасве битној улози љубави у људском животу, пошто се, у трансценденталном смислу, управо ту прелама поимање темпоралности, захваљујући чему човек, као да лебди у свемиру, нимало не стари.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Све јаче уија Виталијеве речи.
То је стварно занимљиво! И мислите да све то води ка приметним, односно и голим оком видљивим променама?

ВИТАЛИЈЕ

Ван сваке сумње! Па наше тело реагује психосоматски на толико душевних стања!

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Када сам достигао тачку у којој је свест о крају оно што згушњава наш доживљај живота, са сменама задовољства и патње, увидео сам да моје речи заиста дубоко утичу на њу. Охрабрен учинком, прешао сам на детаљан опис својих снова. Очекујући много од дражи личних осећања, испричао сам јој сан са својом

крштеном Кумом и поменуо Ујкин
скулптурални покрет. Ово последње,
можда, није требало.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Пожудно се смешка.

Речју, Ваша Кума је, ако сам добро
разумела, супруга Вашег Ујке. И након
њеног апела, у сновима, одједном се
појављује Ујка главом, и почиње да
плеше. То је веома занимљиво!

Штавише, чудновато!

ВИТАЛИЈЕ

А који сан није чудноват?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Добро, добро, пубертет има одговор на
све! Ваш Ујка сигурно воли да плеше!

ВИТАЛИЈЕ

Све је збуњенији.

Баш напротив! У томе и јесте ствар
што не воли. Направио је само један
покрет, на самом почетку плеса, а онда
се укрутио, као да...

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Као да?

ВИТАЛИЈЕ

Као да се предомислио. Чекајте само!
*Ушане, конценџрише се, ња заузме
замишљену њозу: обе руке савијене у
лакшовима, једна исцржана унајред,
груја уназад. Луји једном нојом, а друју
избаци уназад, љри чему му се љлава
окреће у сџрану, док му се врај
најреже до љуцања. Али није задовољан
собом, ојей љокушава. Па онда ојей
изнова. Слике се смењују једна за
грујом, Вишалије све малодушније
џраја за љозом из снова.*

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Аха. Мислим да схватам.

*Мало ојшвори ушја и љочне љласно да се
смеје. За који минуш љако љромко, да
Вишалије долази себи.*

ВИТАЛИЈЕ

Задихано.

Опростите, нисам знао да ми неће
успети... Нешто није у реду?
*Не дочекавши одјовор, одмахне руком, и
све бешње љледа на Парсјрошјовицу.
У једном моменџу се чини да ће се
ушремиџи на љу.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Потом ме је нешто обузело, неки
безобзирни нагон за продужењем
врсте, и осетих да ћу – као да то и
нисам ја – чим опет узмогнем да се
крећем, учинити својом смејуљаву
Парспрототовицу, тамо, напред самог
мола.

ВИТАЛИЈЕ

*Сасвим исцрљен, љрво љолако клекне,
ља сегне крај кикошаве жене.
Требало би да се узверем на љу. Сад би
се требало узверати!*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

И све се свело на то, да сам, борећи се
са собом, с кнедлом у грлу, ишчекао да
се она постепено заљуби у мене.

13.

РЕЗОНЕР

И шлагер вели да „овде гласе
остављене слушам”. Лепа ствар, али да
бих могао да их чујем, морао бих и ја
да останем ту. Односно, други може
мени да оставља гласове, али коме ја

да оставим своје, када тамо више нема
никога?

*Унушрашњосѝ собе. Намешѝај збрга-
згола. Ошворен ѝрозор на задњем зигу.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Пошто одведоше човека, стан на
десетом спрату остаде празан, пуних
десет година. Додуше, човек је још
стигао нешто да довикне с прага
отворених врата, у последњем
тренутку, док су га гурали напоље, све
у нади да ће тако и од њега нешто
остати ту, да ће таласи његовог гласа
заплуснути све кутке маленога стана,
запоседнувши просторе прошлих
дивота и брига, да ће се прострети на
замрле покрете, и оживети их,
одагнавши неколико протеклих сати
непојамне садашњице.

ШЕФ

Глас му се чује издалека.

Кафа је била бљак! Схватате? То је овде
основни проблем! Скоро сте ме
отровали, креле један!
Звуци ѝушања, одјек корака.

МУШКАРАЦ

Куда ме водите? На саслушање? Па
сами сте видели, и ви сте били тамо!
Нисам више могао да је држим!
Чекајте, морам да се вратим, да још
једном проверим, да ли сам искључио
гас и струју! Чекајте!

14.

РЕЗОНЕР

Тек онда су схватили шта је неправда,
када су, дреждећи на некаквој клупи,
ментално смрвљени, видели како се
отварају врата, та крезуба уста власти

и као да крезубост боли, неко се
изнутра огласио намученим гласом,
изволите или немојте изволети, и нека
му не замазују очи, јер он добро зна да,
све док не нађе неки бољи посао, мора
да се задовољи бедним статусом под
државним знамењем.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Цвокоће, ѝружајући руке.

Господе, као да се налазим у
фрижидеру! Ја сам Адам Парспротото,
знате, син старог Парспрототоа.

КУМА

Смерно.

Знам. А ја сам пак само једна Кума,
крштена Кума свога кумчета Виталија.
*На врашима оѝеѝ заблѝсѝаше
ѝомѝезна државна знамења.*

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Вади две јабуке, једну ѝружа Куми.

Ево Адама како нуди Еву. Извољевајте!

КУМА

Узме јабуку.

Ја се не зовем тако.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Опростите. Кад већ чекамо, мислио
сам...

*Извесно време свако ѝризе своју јабуку
без речи, да би онда Адам извукао из
своје оѝромноѝ црва.*

Органска производња!

КУМА

Немојте бити неукусни! Видите ли оно
државно знамење на вратима?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Пуним усѝима.

Видим!

КУМА

Не чуди Вас што је причвршћено на
врата канцеларије?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Зашто би ме чудило? Па ово је
Министарство здравља! Зато овде тако
добро функционише клима!

КУМА

И мени је добро познато где се
налазимо, па ипак бих направила
једну пробу!

*Устiане, ђриближи се врашима, и куцка
ђо знамењу. Незадуђо, из дима који куља
из канцеларије, ђојави се Госђођа која
ђуши. По ђокрешима јој се види да је
некада мођла бишђи ђлесачица.*

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Овде је забрањено пушење!
*Адам Парсђрошђо и Кума се узрујано
зђледају.*

КУМА

Сатима чекамо да нас пустите код
господина адјункта!

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Којим послом?

КУМА

Изверђла.

„Улога чекања у ендогеној
дијагностици фрустрација код
одраслих.”

Господин адјункт је мој стручни
лектор.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

А ја бих желео да са господином
адјунктом поразговарам о свом оцу.
Сенилна хиперсексуалност.

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Разумем. Нажалост, нисам ја та која
може да вас пусти већ моја колегиница.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Али зар ипак не бисмо могли да уђемо,
ако сте већ...
Одђризе ђарче јабуке.

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Не, јер је то колегиничин посао, да вас
пусти унутра.

КУМА

Губи сђрђљење.
Па где је онда, доврага?

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Пазари капут са поставом од блата,
сигурно сте слушали о томе, недавно
је приказан на једној модној ревији у
Казању, код нас су то преузеле чак две
ТВ станице.

КУМА

*Лађано устђане и исђречи се ђред Госђођу
која ђуши, док је Адам Парсђрошђо
ошђозади вуче за сукњу.*

Ма немојте!

*Сукња осђане у Агамовим рукама.
Кумина ђузица је ушеђнуша у розе
ђаћице.*

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Сђоншано ђочиње да објашњава.
Но добро, ево испричаћу вам све по
реду. Као постава се користи допола
осушено блато, на шта долазе два слоја
фламманске чоје, па три реда јапанске
свиле. Блато испод тога савршено
везује, да би, чим неко обуче капут и
малко се озноји, од топлоте и влаге
опет постало еластично, и од тог
момента нема те јагњеће коже,

вателина или пархета који би боље грејали.

КУМА

*Мало је збуну овај монолој. У недоумици
їледа на бившу иїрачицу.*

Али како је могуће у том капуту
сместа се ознојити?

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Искључиво од муке, јер је овај капут
екстремно тврд, а осим тога и
прилично тежак.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Колико кила отприлике?

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Најмање тридесет.

КУМА

Замисли се.

И мени треба један такав капут.

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

*Наїрави један корак, и раздвојених
колена сїушїа се у їрациозан „їли”.*

КУМА

И када вам се враћа колегиница?

ГОСПОЂА КОЈА ПУШИ

Пре судњег дана засигурно не.

*Одскакуће сїшним „шасе” корацима
и у шрену несїаје иза враїа.*

*Адаму у їрлу засїаје чуїка јабуке. Тек
саг їрїмећује да му је Кумина сукња
осїшала у руци. Замаше њоме, али се већ
увелико дави. Кума се мало љушне шїшо
види своју сукњу у рукама неїознаїої
мушкарица, али онда неколико їушїа
снажно удари Адама Парсїрошїоо,
на шїа овај, шїоком їромоїласної
искашљавања, далеко исїљуне чуїку
јабуке.*

15.

РЕЗОНЕР

Ако игде има ичега, преко чега се
може некуда доспети, е, онда ће то
бити тамо. Источно од раја.

*Оїромна кайїја, широм ошворена.
Мушкарац и Жена, с руком у руци,
шеїају їрема њој.*

МУШКАРАЦ

Нека каже ко шта хоће, лепо је овде!
Попнеш се на лудају и видиш крај света!

*Да би шїо некако исїробао, наїрави
неколико корака издїїнуїш на їрсїе.*

ЖЕНА

Мрзовољно.

Кад ћемо већ стићи?

МУШКАРАЦ

Али драга, као што видиш, стигли смо.

ЖЕНА

Да, видим, видим.

*Ходају ка кайїји, која се све више
удаљава од њих.*

16.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Застрашујућ, а притом ипак питом,
напрасит, а ипак сталожен. Такав беше
мој Ујка, који се чинио велики јер су
му дали два броја већи каљави капут
из излога. Плус покрет, који је кренуо
брзином минског гелера! Али, мој Ујка
је без обзира на то остао лепо очешљан,
осим што се мало упарио у каљавом
капуту.

*Вишалије їролази їорег једної блисїавої
излоїа. Након неколико корака бива
ошїнушї ушїском да манекен који носи*

*модеран каљави кайуш није нико груји
до њејов Ујка. Осврне се. Ујка, чим
уіледа Вишалија, заузима своју
фамозну џозу и, као да се само шалио,
развлачи усне у осмех, ше џозива
сесџрића у излој.*

УЈКА

И не питај како сам доспео овамо!

ВИТАЛИЈЕ

Најрави изненађен израз.

А Ви, како сте доспели овамо?

УЈКА

Е па, треба да знаш да сам за време
рата био војни заробљеник у Казању.

ВИТАЛИЈЕ

Знам, помињала ми је Кума.

УЈКА

Хладно, гадно, па смо некако
допешачили кући, чуо си већ за ту
причу.

ВИТАЛИЈЕ

Јесам.

УЈКА

Значајно іледа на сесџрића.

И ето, успут ми је пала на памет идеја
– како би се могао учинити топлијим
изанђали војнички шињел.

ВИТАЛИЈЕ

Значи, то је била Ваша идеја?

УЈКА

Начини шеаџралан іесџ.

Као што видиш! Толико о томе! Само
што смо ономад блато ушивали у мало
лошији материјал.

Рашири џешеве кайуша.

Сада је постава сасвим прилагођена и
блату и кожи. Можеш да је носиш и на
голо тело колико је топла.

ВИТАЛИЈЕ

А да ли неко зна да је то Ваш
проналазак?

УЈКА

Само ти. Али то је довољно. Не волим
велики публицитет.

ВИТАЛИЈЕ

Блаіонаклоно годирне Ујку.

И није Вам тешко да цео дан овде
стојите у томе?

УЈКА

Кад се уморим, отперјам без трага и
гласа, под сунце туђег неба!

*Смеје се храчући, узме залеш, али – у
складу са џознајим чињеницама –
ојеш се укочи џри џокушају бексџва.*

17.

РЕЗОНЕР

Овде сад не недостаје ништа јер
недостатак никад не греша, узалуд се
на сва звона звони, да уопште постоји.

Када на сцену ступи вениш, он ће
заиста све отклонити.

Соба у нереду.

*Агам Парсџрошџо џрелисџава
новине седећи у излизаној фџшељи.
Гласно мрмља, клима ілавом, нешџо
џодвлачи. Са улице се чује кочење и
лујање врашима ауша. Убрзо се
џојављују болничари са носилима, на
којима лежи Љубица. Болничари
сџушџају носила, Агам Парсџрошџо
их смешџа да седну, нуди им џиће и іраби
новине у које нервозно ујире џрсџом.*

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Обраћа се Љубици.

Мислим да сам пронашао! Овај стан је
као створен за нас!

ЉУБИЦА

Очима уморно шара њо џаваници.

Какав стан?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Једнособан, на Булевару Ваџи. Већ је
допола намештен, на зидовима су
модерне јутане тапете.

ЉУБИЦА

Сумњичаво.

На Булевару Ваџи?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Да, тамо, има и интерфон.

ЉУБИЦА

Окрене љаву.

Знам. И пола флаше вениша у
купатилу.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

*Изненади се и као да је џек саг
ђримешо да му суђуџа лежи на
носилима.*

Пола флаше вениша? Чекај, а шта се то
догодило с тобом?

*Али је Љубица већ уџонула у дубок сан,
нејде на џраници сна и несвесџи.*

Болничари џихо усџају и оглазе.

18.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Мој Ујка иначе није био ратоборан тип.
Кад би се у кафани и упетљао у неку
гужву, било је то зато што није хтео да
узврати изазивачима. Узалуд би га

провоцирали, гуркали, он је само
гледао у задихано лице противника,
који је по правилу био незнанац,
штавише странац у томе граду, и није
разумео зашто је овај баш њега
изабрао. Мора да тај поглед, да његов
поглед беше такав, да се свађалица још
више разјарио. Наиме, његов поглед је
крио оно што још од тада никако да
схвате хроничне силеџије, ти
фрустрирани типови што пате од
комплекса ниже вредности: у њему се
крила савршена апатија, искрена,
убитачна, као камен чврста
равнодушност. По мом уверењу, у тим
треницима он беше сасвим одсутан,
дословно би се иселио из самог себе,
преместивши се на другу столицу, да
би тамо наставио да пијуџка вино.

Отуда је до краја посматрао како
његово сопствено хладнокрвно биће
упија у себе оне масивне,
деструктивне енергије које, ваљда под
дејством неких тајанствених разлика
осмотских притисака, беху приморане
да испуне његову, Ујкину, бесадржајну
форму, што јесте тело само по себи –
читава васиона која исијава из његових
слепоочница. Тада и стога, редовно би
изостајала свака акџија и нападач би
чињеницу да није ни померио
противника прокњижио као сопствену
победу, мада је мој Ујка после сваког
сукоба, на неки чудноват начин,
напуштао крчму с подливима око
очију или сломљеног носа. Он у томе
није видео ништа чудно, док Кума,
која је, узгред буди речено, била његова
супруга, и те како јесте. Стога је сваки
његов поноћни повратак кући у једно
значио дуел њених прекорних питања
и његових, више необавештених
неголи одричних, одговора. Али би се
Кума увек сажалила на Ујку, који је

помирљиво носио своје стигме и није му падало на памет да истражује њихово порекло. Сажаљење је међутим у том случају правило више штете него користи, знала је то и Кума. На сваки начин је желела да утврди како Ујка стиче те ране јуначке, зарад којих – а то је изјавио под заклетвом – није ни прстом мрднуо. Ако нека жена воли своја мужа, с времена на време мора да га скине са пиједестала, али исто тако и да га понекад воздигне у небеса, да би га уопште могла волети. Куми је све то било савршено јасно. Али то, да свог законитог мужа, изубијаног намртво, мора да подиже са патоса, а тек што је лепршао у рајским висинама, пошто се борио за своју ствар тако што се уопште није борио, тако нешто ни моја Кума није видела.

19.

РЕЗОНЕР

Адам Парспротото никада ни са ким није смео да вуче прст. Нити да се мужевно рукује. Нити да се нетремице упиљи у неког. Нити да прескаче палицу у колу. Нити с висине да гледа надоле. Зато је на прст натакао печатни прстен. Жалио се на тениски лакат, док су други стезали једни другима руке. Позабадао је све палице крај врежа. А једном је, иза сна, срушио свој висећи кревет. *Несређени дом Адама Парспрошошоа и Љубице. Љубица је још увек лежећи болесник.*

ЉУБИЦА

Нећу да се селим у онај стан на десетом спрагу.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Зури у њог, а њошом узима Љубицу за њрозрачну руку.

Сместа сам помислио на тебе, чим сам оценио да је станчић права бомбона.

ЉУБИЦА

Не идем тамо да станујем!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Па ниси га ни видела!

ЉУБИЦА

Збуни се.

Видела сам већ на стотине таквих станова.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Кад се опоравиш, отићи ћемо да га видимо.

ЉУБИЦА

А ако се не опоравим?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Али опоравићеш се!

Љубица ојеш засџи, у сну шкрији зубима. Адам Парспрошошо сега њорег ње и хваџа је за руку. Уместџо Љубице, сад је џо некаква луџка. Адам јој броји џрсџе, нежно их расџавља и џочиње да се џра њеном руком. Удара се њоме, шамара сам себе, милује женине џрејоне, млаџи руком на све сџране џокушавајући да уџравља њоме.

Звиждућући уџола џласа, једним снажним џокреџом ишчуџа руку луџка Љубице, скочи, заузме мачевалачку џозу и насрне на жену, бесомучно је убадајући њеном ишџрџнуџом руком, да би џошом дубоко удахнуо, разџрнуо џокривач и, нанишанивши, једним снажним ударцем забио руку на месџо. Пошом сега на ивицу кревеџа, заклања

*чело сойсївеном руком, док му рамена
сїшно ѿдрхїавају.*

Сада ти падам на памет, кад ниси сва
своја? Зашто ме се не сетиш када си
при свести? Тада бих могао бити неко!
Схваташ? Тада бих можда могао.

20.

РЕЗОНЕР

Поглед га је сврдлао до самих костију,
али је он одолевао. Као да је само зато
и постојао, увек би застао тамо, где би
га туђа суманутост сместа уочила. Био
је спреман да тој човеколикој глини
поручи: само мирно, без нервозе,
новац је ионако потрошен, пола чаше
шприцера је на столу, то је све што је
преостало, и, наравно, ја, да се
свакодневно изнова потврђујем,
заборавивши долину Дона и
холестерол, псеће запреге и Ђоћосан.

Био је спреман да то изјави, јер је
искуством могуће све решити. Стога и
није чудо што је баш њему, који је пет
година глином премазивао бедеме, на
памет пао каљави капут.

*Сцена, ѿдељена једним зидом на два
дела. Десно је шпрї исїред крчме, лево је
унушрашњосї крчме.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Кума је једном увребала Ујку како
звера са чашом вина.

*Кума сїшоји исїред крчме и кроз разрез
на завеси моштри на Ујку. На врашима се
ѿојављује неки Шеврдави шїи.*

ШЕВРДАВИ ТИП

Опасно је овде стајати, госпоја. А
потогово кад се завиркује!
Кад бисте пошли са мном, сачували
бисте то своје формасто дупенце!

КУМА

А ви се торњајте с том својом
безобличном главурдом, пре него што
је, захваљујући мени, не изгубите!

ШЕВРДАВИ ТИП

*Сресїекшом, себи у браду, склањајући
се у сїрану.*

Браво! Са својом безобличном главом!
Коју ћу њеном заслугом изгубити!

Није лоше!

*Кума и даље моштри на Ујку који уїраво
зайочиње једну безизледну шучу са
здейасїим момком налик на
избацивача. Већ сїшоје један насїрам
груїої ѿоуш два мачора, момак
їовремено їурне Ујку, који шад усїукне
два корака уназад. Уошїше не їлега у
момка већ некуд у уїао, као да је шамо
нешїо шїо шреба да уочи, односно
їронађе, најверовашњије своју
нейосїојећу храбросї. Након шрећеї
насрїаја, Кума улеће у крчму. Сви
їоїлеги су їриковани на шу жену
узвїшлане косе и ужарених очију. Али
чим је банула, већ након два корака,
укоїава се у месїу. Наиме, види да Ујка
їлеше шанїо сам са собом, осмехом
озареної лица, їреїушїајући се
дирљивом шексїу романсе „Не реци
никад“, као неко ко никада неће рећи да
је крај. А шїиа са изїледом избацивача
ниїде нема. Кума извесно време сїшоји,
їлега наоколо, не верује својим очима.*

*Ујка у међувремену їлеше шанїо
уназад, још само неколико корака їа
дели од зида. Ту се Кума окрене на їешї
и изађе из крчме, да би изнова вирила
кроз разрез їрозорске завесе. Младић
са изїледом избацивача у исїшом
шренуїку левим крошеом снажно
їошкочи Ујку, коме се од ударца їлава
окреће у сїрану, баш їрема разрезу
завесе одакле їа Кума їосмаштра.*

Кума устукне и ојет хруји у крчму. Саг већ іледају на њу као на некої ко намерно узнемирава мирно друштванце. Звижде, іправе іримедбе на Кумину іузу, іоручују јој да не изіправа іримерну суірују јер се неће добро іровесіи. За шо време Ујка, обузет іулсирањем шаніо музике, уіраво изводи фііуре са у сірану окренуіом ілавом, мичући уснама док нечујно іева. Момка са изіледом избацивача ниіде нема. Кума шад крочи ірема Ујки, и нагасве одлучним іокреіом іозива іа на ілес. Ујка се осмехује, обухваіа Куму руком, и шесно іриљубљени насіављају шаніо удвоје.

УЈКА

А како си се ти овде створила?

КУМА

Где је нестало онај младић?

УЈКА

Који младић?

КУМА

Гледа у Ујкине очи, и не може а да не види да му је нос оішечен и љубичасі, а кайци на іола коїља.

Нема везе, идемо кући.

Идемо кући.

Још чвршіће іривуче себи Ујку, іриљуби своје лице уз њеіово, и іако ілешу гаље.

21.

РЕЗОНЕР

Оно о чему Парспротото досад није говорио није женска већ јавна ствар. Јавност за неке увек представља нешто посебно, што се само заједнички добро сагледава. То нешто што се само

заједнички добро сагледава и представља саму ствар. А они на које се ствар односи, које та ствар тангира, не могу бити предалеко од дотичне ствари. Тангирати значи тицати се те заједничке јединствене ствари и тако доспети од један до два. Али више не заједно.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Осећао је да у његовом животу има још много неизрецивих ствари.

Парспротото је, као „стари кадар”, и те како познавао преживљавање мимо свих моралних обзира. Позивајући се на године и околности, могао је свакога да убеди да се тада није могло другачије напредовати. Што би значило један степен боље од осталих.

Јер преживљавање, и у једном већ колико-толико цивилизованом друштву, не значи само то. Односно, не значи да се у потрази за корицом хлеба човек спасава смрти од глади.

Преживети, наиме, значи надживети друге. Не само квантитативно већ и квалитативно. Ако добијемо тек мрвицу више, већ можемо махати изнад туђих глава дичном заставом преживљавања. Парспротото је, додуше скромно, такве заставе сакупљао у младости, што је и уродило плодом. Прво: осим самих застава (овде се мисли на праве, револуционарне, као и на оне са спортских дешавања), стекао је и лепу збирку транспарената, са којих су, као стожери прохујалог доба, немо сведочили најразличитији високоумни и полетни симболи.

Друго: идеолошка вредност транспарената се с временом трансформисала у основну, физичку вредност, када је добро осушено дрво

емитовало топлотну енергију, сада већ испод казана постављеног поред Парспрототоове викендице. Треће: ово је утицало и на Парспрототоово расположење, јер се тако, заједно са државом, ослободила и остава у којој је Парспротото држао своју колекцију транспарената. Четврто: спаљивањем громогласних слогана недавне прошлости, Парспрототоове опсесивне идеје о преживљавању су такође постале плен пламена. И коначно, као пето, а можда и најважније: у одржавелој глави Парспрототоа – у недостатку другога – рођена је *последња* гаранција преживљавања, збуњујуће искрен сексуални порив. Што се тиче Парспрототоових неизрецивих ствари, оне заиста нису вредне помена.

*Парспротото куња седећи у својој
кожној фошељи.*

ПАРСПРОТОТО

Толико тога, тако много неизрецивих ствари је остало у мом животу!

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Па изговори их онда, нико ти не брани!
Брзо се враћам.

*И као да има некој неодложној посли,
изађе из собе.*

22.

РЕЗОНЕР

Плаво небо, лепа жена. Тако плаво тамо горе, тако лепо овде доле. Али, јао, ако се плаветнило сручи, јао, ако се лепота смучи. Поцрни, смежура се, црнилом зарази све наоколо.

Салон са бордо шайејшамом.

*Чим Адам Парспротото и мајори
Парспротото уђу, за њима се
закључавају врати. Нема вратара,
врати се ипак сама од себе зашварују,
што њих двојицу с њавом зачуђу.
У сусрет им жури Персида раширених
руку.*

ПЕРСИДА

Раније је вратар пуштао госте, данас је нажалост другачије. Ја сам Персида, добро вам вече желим, господо! Данас је ово само један хидраулични механизам са самозатварањем, што људе од укуса још може асоцирати на изворни, темељни постулат услужности: чини другима добро тако да и не приметите, неком ситницом која живот значи!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

*Пошврдно клима љавом, док
дискретно њурка оца који нејриситојно
буљи у деколше домаћице.*

Од хидрауличне тензије тврђе су једино хидрауличне претензије!
Добро вече и Вама! Зовем се Адам
Парспротото.

ПАРСПРОТОТО

*Најне се ка Персиди и нешто јој шајне
на уво. Адам Парспротото зачуђено
иолега оца.*

ПЕРСИДА

У реду је!
Адаму Парспрототоу.
Молим? Поменули сте плућа од
челика?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Не, стао сам код хидрауличних
претензија.

ПЕРСИДА

Разумем. Нажалост, претензије се не остварују увек, поготово не овде код нас!

Пређе на сивар.

Е па, стојимо вам на располагању!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Довео сам оца, да се мало проведе.

ПЕРСИДА

А Ви? И Ви можете бити наш гост!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Извлачи се.

Ја, нажалост, морам да идем!

ПАРСПРОТОТО

Треба да идеш? А мени си рекао моју да хођем са шобом!

ПЕРСИДА

Све разуме.

Нажалост, врата су се закључала, и могу се отворити само помоћу тајног кода који осим вратара нико не зна!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Па рекли сте да немате вратара!

ПЕРСИДА

Више не. Умро је, јадник, и однео своју тајну у гроб. Превише је звиждао, то му је и дошло главе.

ПАРСПРОТОТО

Цинично.

Превише звиждао?

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Не, ма немојте молим Вас!

ПЕРСИДА

Значајно хошврђује јлавом.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Онда се ова врата отварају на звиждук?

ПЕРСИДА

Можете да покушавате до миле воље, али не потцењујте их!

Сћари Парсјрошшо шихо звизне. Све шроје шосмашрају враша, али се она не ошварају. Онда и Адам Парсјрошшо узе да звижди, чиме шосшиже само шо да се шоре, на шалерији, шојави шешнаешшак шолицајки у униформи, које шолако, шшшући куковима, силазе низ шшешенишше. Онда Адам Парсјрошшо и сћари Парсјрошшо башале звиждање, на шша девојке засшану. Зашшм сћари Парсјрошшо, зацело зарад шровере, још једном звизне, и девојке, као шо наредби, ошеш крену. Адаму Парсјрошшоу шо је сиурно деловало врло засшрашујуће јер одвраћа сшарош Парсјрошшоа. Сшоје шшмо, окружени женскињем, као Тарзан и син, међу шшрилично нешредвидивим амазонкама. Персида (Џејн) је уз ших. Адам Парсјрошшо бојажљиво звизне, веровашно да би шшврдио да ли сања. Не сања. Госшошшце обучене у шолицјску униформу шрисшшше још ближе. Већ су на само неколико мешара од ших двојице и Персиде. Лице им не огаје нишша и баш шо је најјезивије код ших.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Шта се, дођавола, овде дешава?

ПЕРСИДА

Пазите, и на слово „Б” ће кренути!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

На шта?

ПЕРСИДА

На све што почиње са „П” или „Б”. На све што плозивно звучи.

Чувши ово, женска формација ојеш
најрави два корака.

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Обраћа се полицајкама, али глас ња
издаје.
Престаните већ једном, молим вас!

ПАРСПРОТОТО
Предивног ли венца девојака!
Нови корак.

ПЕРСИДА
А, па ни ово „В” не ваља, сонорно је
скоро као звиждук! И „Н” има сличан
ефекат!
Женскадија скоро да се прејлиће с
њима, чини се да су, ако је о њој реч,
спремне да иду у даље.

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Дрхте му усне при покушају да
мимоиђе забрањена слова.
Тишина тамо!

ПАРСПРОТОТО
Лукаво намигује, цела сивар му се јако
дојала.
Ћутимо!

ПЕРСИДА
Шпайом објашњава.
Реч је о томе да су оне све одреда
ванредно осетљиве девојке. Највише
мрзе када на улици неко за њима...
Сјави два јрсиа у уста, као да звижди.
Адам Парспројшо уздахне.
Према томе сам их бирала. Имамо овде
рвачицу у благу, скакачицу с мотком,
оператерку дизалице, штавише,
убацила се и једна шахисткиња.
Углавном су сирочад. Веома су
самосвесне и спремне да убију, само
ако чују да неко за њима...

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Не, не смете тако!

ПАРСПРОТОТО
Унамери да сачува част сина.
Забога си... Дете моје! Не брини, неће
те истрести из гаћа! Госпођо, где је
овде тоалет?

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Ућути... већ једном! Морамо се спасти
одавде... некако!

ПЕРСИДА
Биће тешко изаћи, у оваквој ситуацији
су већ јако сморене, доста је и један
погрешно схваћени пок... гест, или
глас, па да...

АДАМ ПАРСПРОТОТО
...А у том случају, шта... чине?

ПЕРСИДА
Прво само благи мудомрс, а после пак...

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Повлачи се један корак уназад, право у
наручје једне полицајке.
Опростите!

ПЕРСИДА
Штета што сте се тако препали, има ко
обожава кад му се мрсе муда!
Намије на сјарој Парспројшоа.
Је ли тако?

ПАРСПРОТОТО
Поносишо.
Богме, ја се уопште не бих бунио да их
промрсе! Али прво морам да одем рад...

АДАМ ПАРСПРОТОТО
Аушомашки јурне руку у џеј.
Опрезно! Сричи!

ПАРСПРОТОТО

*Најне се ка сину и сриче му у уво.
Треба да одем у ен-у-же-ен-и-ка!*

АДАМ ПАРСПРОТОТО

*Прелеће њојледом једно њо једно женско
лице.
Молим?*

ПАРСПРОТОТО

*Гласније, шрујкајући у месџу.
Треба да одем у нужник!*

АДАМ ПАРСПРОТОТО

*Покуша да се осмехне на једну
полицајку, али му се осмех одбија од
њеној у іримасу скамењеној лица.
Шта си рекао!?*

ПАРСПРОТОТО

*И овако бесан њокушава да буде фин.
Рекао сам да треба да пиш... звиждим,
јеси ли глув?*

*Полицајке најзад крећу у акцију,
Персида резинирано климне ілавом и
журно се њовлачи из круіа.*

23.

РЕЗОНЕР

*Ако ме је икада ико тражио, то беше
неко кога не познајем. Зато ме није
нашао, јер ни ја нисам тражио њега да
бих му омогућио да ме пронађе.
Сасвим једноставно.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

*Одлучио сам да купим језерску кућу
Парспрототоових. Када сам отишао
код њих на имање, да их наговорим на
купопродају, тек после дужег звоњења
су отворили врата.*

*Мрачно сџејенишије. Чује се звоно, на
врашима се њојављује Парспроішовица.*

ВИТАЛИЈЕ

Сметам?

*Жена се уиљила у шаму.
Занима ме само да ли сте Ви госпођа
Парспрототовица?*

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Ваљда. А ко пита?

ВИТАЛИЈЕ

Ради се о Вашој вили на обали језера.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

*О нашој вили на обали језера? Немојте
рећи да је изгорела?*

ВИТАЛИЈЕ

*Премешіа се с ноје на ноју, али чују се
само шумови.
Волео бих да је купим. С тим у вези...*

ПАРСПРОТОТОВИЦА

*Не знам да је на продају. Муж ми је у
кади. Чекамо снају.*

ВИТАЛИЈЕ

Уздахне.

Да, знам.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Откуд знате?

ВИТАЛИЈЕ

Снаја Вам се зове Љубица, зар не?

ПАРСПРОТОТОВИЦА

*Да... Али Ви се још нисте ни
представили.*

ВИТАЛИЈЕ

*Волео бих да ми продате ону вилу на
обали језера.*

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Ко сте Ви?

ВИТАЛИЈЕ

Добро, па онда да се представим.
Пружа руку. И Парспроптововица
пружа своју, шражећи по мраку руку
Вишалија. Али узалуд.

Жао ми је. Међутим, ја сам ту.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Почиње да ошћавља зиг.

ВИТАЛИЈЕ

Збуњен је, као да је он узрок шаме.
Нажалост, и прекидач је прегорео.

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Немојте се љутити, треба да закољем
пилиће.

Почиње полако да зашћавља враћа.

ВИТАЛИЈЕ

Немојте још да идете, знам да сте
купили очишћене пилиће!

ПАРСПРОТОТОВИЦА

Ошћрглоћ иласа.

Откуда Ви то знате? Ви, неко ко не уме
ни да се представи! Уосталом, и
очишћене пилиће треба још једном
заклати. Ништа не треба препустити
случају! НИШТА!
Закључа враћа.

24.

РЕЗОНЕР

Кад се нешто откотрља, треба
докучити у себи зашто би уопште
ваљало другде да га тражимо.
Психијатријска ординација. Адам
Парспроптово шражи нешто исћод

сћочића у бигермајер сћилу. Адјункћ
улази у ординацију, на шћа се Адам
Парспроптово збуњено усћравља.
Поздрављају се, сегну и поочињу једва
чујно да разћоварају.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Адјункт је саветовао Адаму
Парспрототоу да, ради смиривања
сексуалног апетита старог
Парспрототоа, једном недељно води
овог у јавну кућу.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

И који бордел би ми посаветовао
господин адјункт, пошто сам на
извесним местима већ имао лоша
искуства?

АДЈУНКТ

Како ишћављање подразумева одређени
смисао за хумор, у њејовом одћовору
крије се сусћрећнућа заједљивосћ
свећској човека, који је својевремено
водио раскалашан живоћ.
Врата ми нису остала у јасном сећању,
али улазни ходник су красиле
нациговане тапете и беше подоста узак.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Језиком поћушава да улови кошћицу
јабуке измећу зуба, шће се осмехује
скућљених усана.
Ни шћо није измакло поћажњи адјункћ.

АДЈУНКТ

Видите, драги господине Парспротото,
шта значи уплив несвесног! Ви се сада
овде пућите, јер сте однекуд закључили
да сам, описујући улаз у куплерај,
говорио о женском полном органу.

АДАМ ПАРСПРОТОТО

А! Мој отац би то другачије рекао!

АДЈУНКТ

Не, не, то је друго! Код њега то стварно значи полни орган, а за мене је ово само једно рутинско тестирање!

АДАМ ПАРСПРОТОТО

Обореној ђоіледа.

Коме ме, засигурно, нисте изложили без разлога!

АДЈУНКТ

Па наравно да нисам!

Устаје, ђочиње да шетиа ђо соби, ђришом вуче ђоре-голе свој оіроман ђечашни ђрсшєн. Адам Парспрошшо баца ујлашен ђоілед на сојсшвени ђрсш, украшен ђечашњаком који је нашао малојре исјод сшочића.

Испробајте и Ви! Благо трење ослобађа чудне енергије у човеку, видећете! Ако прст насапунате, деловање је још поучније! Наиме, што је мање спољашње трење, човек тим више жуди за њим, тамо унутра!

И Адам Парспрошшо ђочне да ђовлачи ђрсшєн ђоре-голе, да би се освесшшо, сшршао ја, и шреснуо о земљу.

Адјункш као да се ђрава.

Уместо сапунице добра је и крема за руке, али то је већ сасвим женскасто! У шом шренушку улази Кума, која и сама чека на рег.

КУМА

Опростите, онда ћу причекати још мало.

25.

РЕЗОНЕР

Најзад је постала његова. Све је уредио споља, поспремио изнутра, али је место на ком је стајала, тло, остало

недирнуто. Под сваком старом кућом крије се девичанско тло. И у њему невини костури.

– Мора да је такво поновно рођење – надају се, јер немају паметнија посла од надања. Чак ни приликом разних искушења.

Залазак сунца на језеру. Појуш неке разіледнице. Али, шшо је најчудније, свејлосш зрачи из ђрозора једне куће, као да је залазеће сунце шмамо унутра, у самој кући. Мало даље њише се чамац, са учесницима у њему. Вишалије сеги ђрег кућом, у фошєљи налик шрону, ђосмашрајући чамац.

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Пошто ми је ипак успело да купим кућу Парспрототоових на обали језера, прва ствар коју сам урадио била је да прекопам башту. Желео сам да засадим руже, али сам се потајно надао и да ћу тамо, под земљом, нешто пронаћи.

Неку ситницу, било шта, што би ми омогућило да се приближим овом новом дому, што би и мене увело у тај свет, који није припадао само Парспрототовима, док су становали овде, већ може припадати свима нама, ако поштујемо непокретност усамљених зграда, недирнуту лепоту предела, и невидљиву дубину језера. Копао сам цело поподне, до сумрака.

Огласио се ћук, заједно с тмином појачавали су се и звуци. Већ сам прекопао целу башту испред куће, али сам набасао само на два птичја костура. Били су то голубови, које је стари Парспротото погодио из ваздушне пушке. Знао сам да их је сахранила Парспрототовица. Већ сам стигао скоро до језера, оставивши иза себе каишеве прекопане црнице. На

натрулим даскама мола отресао сам
 земљу са ашова и одшетао до краја мола.
 У снопу светлости љуљушкао се чамац,
 можда долазећи, можда одлазећи.
 Тада то нисам могао да установим, ни
 до дана данашњег не могу. Бар њих
 десеторо седело је у чамцу и махало
 ми. Трудио сам се да направим такав
 израз лица, као да исправно поступају,
 и ако долазе, и ако одлазе.
*Свећло њосћаје све јаче; још увек
 исцјава из њрозора куће, и шек њонекаг
 ја њрекида сенка неке од особа унутра.*

ВИТАЛИЈЕ

Маше им.
 Ево их, стижу!

26.

(Кода)

РЕЗОНЕР

Ујка је, на основу сопственог
 признања, само једном слагао у
 животу. Али у то нису поверовали ни
 они који су га добро познавали. Наиме,
 пре ће бити да није слагао ниједном.
*Позорница је већ скоро исцражњена,
 овде-онде се још може видети њонешњо
 од њређашњих ствари, декора.
 Као да се нека селидба њриводи крају.*

УЈКА

Баш облачи свој каљави кајућ.
 Само ми још то фали, да се закритим
 некаквим фракком и лаком, добро је
 мени и овако!

КУМА

*Моја се око Ујке. Привидно се сложила
 с њејовом изјавом, мада јој је њреко руке
 њребачен њриђраван стјари фрак,
 шћавише, и снежнобела кошуља, са
 ушћирканим њрудима.
 Њиме би указао част домаћину.*

УЈКА

О, па учинићу ја то другачије! Треба да
 пожуримо, чамац неће још дуго чекати.
*Ујка иде најред, Кума за њим, са
 њрасћарим фракком и снежнобелом
 кошуљом њреко руке.*

ГЛАС ВИТАЛИЈА

Дахће, као да ѡрчи.
 Чекајте! Сачекајте ме! У руци ми је
 позивница! Ваљда би је требало и
 прочитати!
 Кумо!
Чује се само дахћање.

*(С мађарској ѡревела
 Драјиња Рамадански)*

НАПОМЕНА ПРЕВОДИТЕЉКЕ:

Сваки превод је уједно похвала (не)разумевању. Зато и не може бити коначан и један једини. Док је предводник муза Аполон, божанство преводаца је Хермес (некаква лична херменеутика). Ево неколико таквих смисаоних раскрсница, које са своје арбитрарности можда потребују преводачки коментар.

Превод наслова је скројен према звучној кореспонденцији фетално/фатално. У стилску орбиту је већ од поднаслова уведена библијска параболична цитатност: *размејни*, у смислу заблудели (залутали), али и блудни, морално посрнули син. Пошто мађарски језик не прави лексичку разлику између ујака и стрица (*nagybácsi*), у преводу је фаворизован облик „ујка”. Наиме, финале је у знаку препознатљиве меланхолије која одликује Чеховљеве расплете (коде), а поготово *Ујка Вању*. Старо мађарско име Левенте одвојено је од свих накнадних значења (припадник омладинске војне формације, зато што имамо сличну српску реч левента, у значењу бадавација), и везано уз мађарски корен *lesz* – младо биће у орбити родоначелности. Добили смо Виталија, Чедо Виту.

Највише муке нам је задао презиме супружника. *Högyiske* и *Högyiskéné* представљају ортографски замућени израз *Hogy is kellene* („Како би оно требало”) са претпостављеном упитном интонацијом. Битно је уочити буквалну и симболичку изведеност женске од мушке, па и овако заумно померене верзије.

Ту нераскидиву (брачну, фамилијарну) повезаност могуће је изразити, рецимо, презименом Вранавранић (од „врана врани очи не вади”), или морфолошки сличним презименом Тукналукић (основно презиме обogaђено изреком „тук на лук” – о две сличне по својој тврдокорности особе), што је такође примењиво на неке аспекте брака и породице. Наметнуле су нам се и могућности енглеске речи *Yesterday* (алузија на хит Битлса), са женском верзијом Јестердајка (према радодајка, лака жена коју константно прогања давнашња љубавна афера). Ту се негде крила и енглеска реч *jester* – дворска луда, са комиком базираном на стереотипима. У потрагу се укључио и аутор, предложивши презимена Хезитовић и Хезитовићева. Енглеска натукница у правцу оклевања, неодлучности, „љупке сенилности”. Али и њему је тешко да се одлучи. „Пошто је ту присутан и појам оштрине (*Högyiske*), сетио сам се презимена Оштровић и Оштровићева. Али ни Оштровић није наодмет, због некаквог одвојеног света.” Ипак, код превођитељке је превагнуо утисак аморфије и прожимања, а не оштрине и изолованости, не без жариијевске буфонаде, па ни високог метафизичког хумора. Био је то повратак оригиналу, у знаку изгубљености, богонапуштености човека (његове недораслости платонистичком поимању љубави).

Из наврлих латинских синтагми попут *Quovadis*, *Nolensvolens*, *Vademekum*, *Sempervivus*, у поделу улога доспева још једна верзија презимена, Парспротото и Парспрототовица. Презиме је италијанизовано и алудира на име кловна – Тото. Латински израз *pars pro toto* („део уместо целине”), осим што дефинише суштину уметничких типова, може значити још много тога. У презимену супруге додатно се крије алузија на Еркењев роман *Вајшројасац Тош*⁶, што је добродошло, јер се у

⁶ Рамадански, Д. (2007). „У животу као у трпилу”. *Летопис Матице српске*, год. 183, књ. 479, св. 6, 1224–1226.

делу помињу Еркењеве једноминутне новеле. Може се врло смешно, прецизно изговорити, са далеким рефлексима жанра италијанске комедије дел арте, где учествују устаљени ликови (кавалер, дама, глупи муж, кокетна жена, блудни син). Све на позадини драме људског рода, Ероса и Танатоса. Тешко је постићи ту „панч“ метафизику. Треба нам нешто што именује суштину и судбину полова, од Библије до данас. Ваљало би некако спојити то фатално презиме са феталним дисањем, поготово што се драма и завршава њиме.

У младалачкој химни свих културних генерација (*Gaudeamus*) налазимо потребну синтагму која паше уз Виталија. Тако *Högyiske* постаје *Vivatmembrum*, а *Högyiskéné* – *Vivatmembrana*. И по мишљењу аутора (са којим анализирам предложена решења), „то отвара неке луцидне, а уједно и озбиљне видике“. Уклапа се и у јунакову колекцију транспарената: једно *vivat* се односи на мушкарце, а друго на жене (да је Ева имала мембрану, можда се не би родио Каин?). Осим ако закони еуфоније не диктирају елипсу у фемининуму (*Vivatmembra*)? Та недореченост (уз малу граматичку неправилност) може да значи и женску полиандрију.

Од презимена јунака зависи аура комада (песимизам–оптимизам, који могу и да промене места путем ироније). Тешко је ставити тачку на истраживање смисла, кондензованог у једну реч, а још теже унети све измене на папир (траје дуже него сам превод). Уосталом, глумци (читаоци, гледаоци) могу да се поигравају свим понуђеним варијантама, укључујући и своје. Поименично питање (о светињи брака?) „Како би оно требало“ остаје отворено...